

3es jornades sobre diversitat i polítiques lingüístiques (Universitat de Barcelona, 8 i 9 d'abril de 2015). — El *Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació* (CUSC-UB) va acollir els dies 8 i 9 d'abril de 2015 a la UB, sota la impecable organització de quatre dels seus membres, F. Xavier Vila, Eva Pons, Vanessa Bretxa i Guillem Pujades, les *3es jornades sobre diversitat i polítiques lingüístiques*, el subtítol de les quals resulta ben aclaridor: *El replantejament dels aspectes legals de la diversitat lingüística en la política lingüística, els mitjans i l'ensenyament*. Terceres Jornades que continuen un conjunt de trobades científiques organitzades per la Xarxa Mercator, dins el projecte LEARNMe, Language and Education Addressed through Research and Networking by Mercator, concebudes com a instrument per a investigadors, professionals i responsables polítics en el camp de les llengües minoritàries i minoritzades. Els organitzadors plantejaren com a objectiu de les jornades reunir un grup d'especialistes que donessin a conèixer dins el seu camp les novetats a l'àmbit jurídic i polític respecte d'algunes llengües europees, així com explorar les conseqüències sociolingüístiques d'aquestes polítiques en una diversitat d'entorns.

Dividides en dues parts, la major part de les activitats es van desenvolupar a la lluminosa Sala de Professors de la Facultat de Filologia de la UB. Dimecres, 8 d'abril, i sota el lema «Desenvolupaments recents en la protecció legal de les llengües minoritzades: una aproximació legal», es va complir escrupolosament el programa anunciat, amb agrupacions de tres ponències seguides de debat: Vicent Climent (Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística, NPLD), «Les llengües minoritàries a la UE»; Eva Pons, (Universitat de Barcelona), «La protecció legal de l'occità aranès a Catalunya»; debat moderat per Tom Moring; Ania Rolewska (Universitat d'Aberystwyth, Institut Mercator per als Mitjans, les Llengües i la Cultura), «Els partits nacionalistes i regionalistes com a impulsors de les polítiques i la planificació lingüística de les llengües minoritàries»; Alessia Vacca (Universitat de Sàsser), «Les llengües minoritàries en l'administració pública a Irlanda del Nord»; debat moderat per Eithne O'Connell; Vesna Crnic-Grotic (Comitè d'Experts de la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries), «Legislació i llengües minoritàries, el paper de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries a l'Estat espanyol»; Giovanni Poggeschi (Universitat del Salento), «Esdeveniments recents pel que fa a les minories lingüístiques a Itàlia»; Eneritz Zabaleta (Universitat de Pau i del País d'Ador), «Esdeveniments recents pel que fa a les minories lingüístiques a França»; debat moderat per Jeroen Darquennes. A la tarda d'aquesta primera jornada es va realitzar una visita a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, EAPC, i una presentació de la *Revista de Llengua i Dret (RLD)*, a càrrec de Joan Ramon Solé. L'endemà, dijous 9 d'abril, sota el lema «Impacte de la legislació en la realitat sociolingüística», la jornada matutina va desenvolupar-se ajustada, de manera igualment puntual i precisa, al que anunciava el programa del dia: Rudi Janssens (Vrije Universiteit Brussel), «L'impacte del règim lingüístic en la dinàmica sociolingüística de Brusselles i el Rand: desenvolupaments recents»; Miquel Cabal (Universitat de Barcelona), «Crimea en una cruïlla: perspectives de la diversitat lingüística a Crimea, a la llum dels esdeveniments de l'any passat» [2014]; Jarmo Lainio (Universitat d'Estocolm), «La interacció entre la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries, les autoritats nacionals i les ONG - El cas de la formació del professorat de llengües de les minories nacionals a Suècia»; debat moderat per F. Xavier Vila; Antoni Ignasi Alomar (Universitat de les Illes Balears), «Les transformacions de les polítiques lingüístiques a les Illes Balears en els últims quatre anys (2011-2015)»; Avel·lí Flors (Universitat Oberta de Catalunya), «De la "promoció poc decidida" a la indefensió? Efectes sociolingüístics de les polítiques lingüístiques canviants al País Valencià»; Natxo Sorolla (Universitat de Barcelona / Universitat Rovira i Virgili), «Canvis en les polítiques referides a les llengües minoritàries d'Aragó i el seu impacte sociolingüístic»; debat moderat per Vanessa Bretxa. Per acabar: «Observacions finals» i cloenda de les jornades.

El programa esmentat es presentà de fet, entre els materials repartits als assistents, en tres versions: català, occità (aranès) i anglès; però la pràctica totalitat d'aquesta profitosa jornada i

mitja de treball es va desenvolupar en la *lingua franca* de la trobada, que no era la materna de cap dels assistents: l'anglès (amb algunes versions millors, i d'altres, de millorables). Immillorable i molt ben aprofitada fou la provisió de les pauses amb cafè (i dolços), així com la dels dinars, amb uns deliciosos canapès que feien bo el regust etimològic de les paraules *collega* i *company*.

José Enrique GARGALLO GIL
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

Homenatge a Carles Miralles (22 d'abril de 2015). — El dia 22 d'abril de 2015 va tenir lloc a la sala de conferències «Ignazio Ambrogio» de la Universitat de Roma Tre una sessió *in memoriam* de Carles Miralles, coordinada per Giuseppe Grilli, director del Dipartimento di Lingue, Letterature e Culture Straniere, amb la col·laboració de Mario de Nonno, director del Dipartimento di Studi Umanistici, i que comptà amb la presència del rector de la Universitat.

L'acte va constar de dues parts: una dedicada a l'hellenista i l'altra al poeta i estudis de la literatura catalana. En la primera part, presidida per Giuseppina Basta Donzelli de la Universitat de Catania, prestigiosos especialistes glossaren les aportacions de Miralles al camp de la filologia grega. Giovanni Cerri, de la Universitat de Roma Tre, va fer una síntesi de l'activitat com hellenista de l'homenatjat, dient que es va ocupar gairebé de tots els gèneres i de totes les èpoques amb forta consciència crítica i afinat coneixement de la tècnica filològica. En destacà la trobada l'any 1980 amb Bruno Gentili, moment a partir del qual Miralles inicia una aproximació al món de la poesia grega arcaica des d'una metodologia antropològica, citant especialment els estudis dedicats a Arquífloc i Hiponacte, realitzats conjuntament amb Jaume Pòrtulas. L'interès de Miralles es decantà més endavant per Homer, així com per altres poetes lítics i per la tragèdia. Paolo Cipolla, de la Universitat de Catania, es detingué especialment sobre la interpretació de Miralles de l'elegia i el iambe, subratllant-ne com aconseguia entrar a la ment dels poetes antics amb més aprofundiment que molts altres crítics. Riccardo di Donato, de la Universitat de Pisa, comentà els estudis sobre Homer, posant de relleu la relació de Miralles amb els estudiosos de l'Escola de París, Jean Pierre Vernant, Pierre Vidal-Naquet i Nicole Loraux. Vittorio Citti, de la Universitat de Trento, parlà de Miralles com a poeta i editor de les *Suplicants* d'Èsquil, dins el marc del projecte d'una nova edició de l'obra completa d'aquest tràgic en què tots dos estaven involucrats. Rosario Scaglia, del Liceo Classico Paternò, comentà que seguir la manera com Miralles entenia la literatura clàssica ajudava a aproximar-la i fer-la atractiva per als alumnes. Montserrat Jufresa, de la Universitat de Barcelona, assenyala com els puntals dels interessos de Miralles, que eren les paraules, el valor dels clàssics i la renovació de la literatura catalana, s'enllaçaven en les seves vessants de filòleg, de poeta i d'estudis de la cultura catalana, i explicaven que hagués estat un dels principals impulsors de l'observatori de recerca «Aula Carles Riba», dedicat precisament a estudiar la influència dels clàssics a la cultura catalana.

La segona part, dedicada al poeta i estudis de la literatura, fou presidida per Corrado Bologna, de la Universitat de Roma Tre. S'inicià amb la intervenció de Giuseppe Grilli, de la Universitat de Roma Tre i organitzador de l'homenatge, que parlà de Miralles com un comparatista excel·lent, i recordà els seus treballs sobre literatura espanyola del s. xvi, el *Crotalón* i el *Lazarillo de los atunes*, dient que havia sabut connectar el seu contingut subversiu amb el de la poesia arcaica grega. Annamaria Annicchiarico, de la Universitat de Roma Tre, recordà els treballs sobre *Tirant lo Blanc* de Carles Miralles, i Nancy de Benedetto, de la Universitat de Bari, rememorà la manera com Miralles havia interpretat el mite de Fedra. Nicola Palladino, de la Seconda Università di Napoli, comentà la lectura que Miralles havia fet de *Les Elegies de Bierville* de Carles Riba, i Daniele Cor-